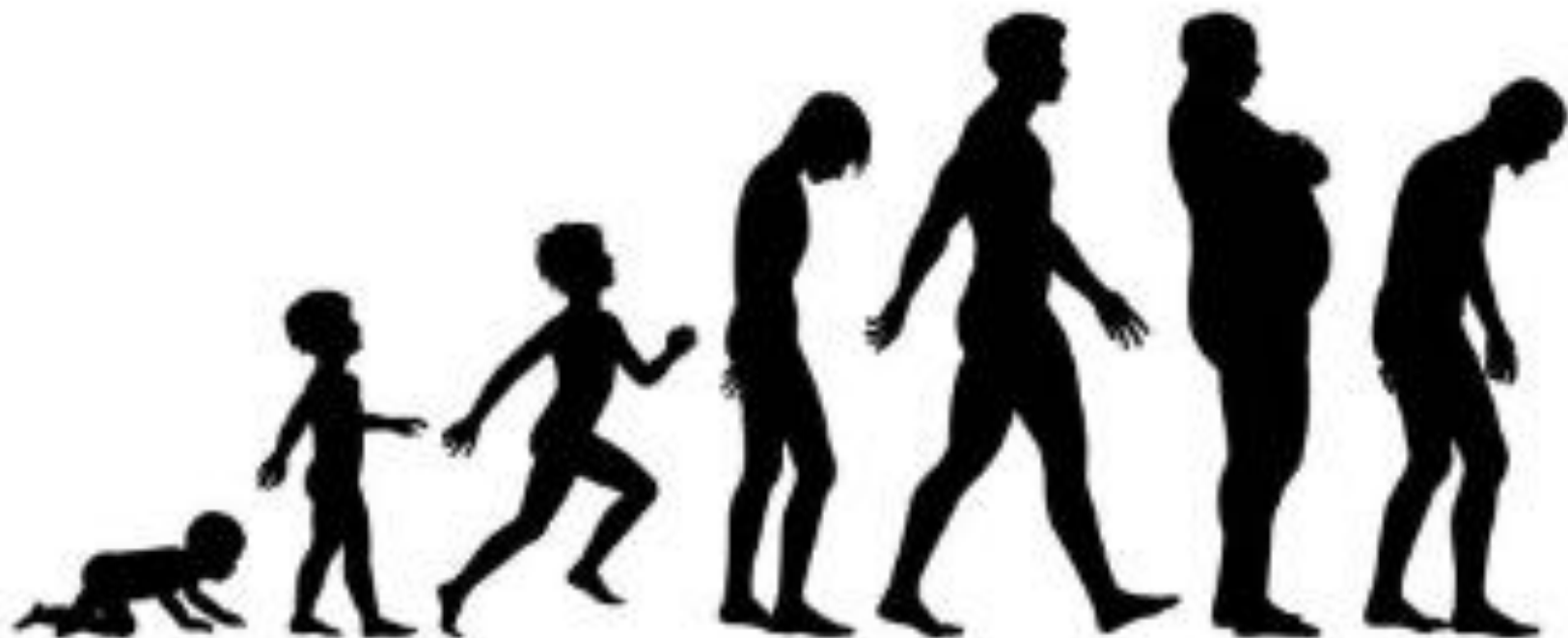

АДАМ ДАМУ ИНДЕКСІ

Адам потенциалының даму индексі

- ▣ Адам потенциалының даму индексі (АПДИ) – елдің кедейлік, білім, өмір ұзақтығының орташа көрсеткіштерінің және басқа да көрсеткіштерін салыстырмалы түрде бағалау индексі.
- ▣ Индекс 1990 жылы пакистандық экономист Махбуб уль-Хакпен енгізілген (Mahbub ul-Haq).

Индексті есептеу схемасы

Өмір сүру
ұзақтығы

Адам
Потенциалын
ың
Даму
Индексі

Білім алу
ұзақтығы

Жан басына
шаққанда ЖІӨ

Адам потенциалының даму индексі

Кедейлік индексі

Кедейлік индексі қандай да бір ел тұрғындарының өмір сапасын бағалауды атқаратын АПДИ-нің баламалы индексі болып табылады.

Әр түрлі елдерде экономикалық өрлеудің нәтижелері олардың тұрғындарының әлауқытының көтерілуіне біркелкі әсер етпейді.

АПДИ анықтау әдіснамасы

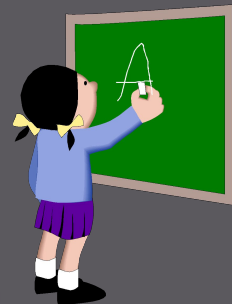
Адам өмірінің үш аса маңызды аспекті:

Кем дегенде 85 жасқа тең өмір сүру ұзақтығы;

Барлық тұрғындардың 3 деңгейлі біліммен 100 пайыз қамсыздандырылуы;

Тұрғындардың жан басына шаққанда ЖІӨ 40000 доллар деңгейінде болуы.

$$\text{АПДИ} = \frac{1}{3} \text{ Өмір ұзақтығының индексі} + \frac{1}{3} \text{ Біліммен қамсыздандыру деңгейінің индексі} + \frac{1}{3} \text{ Шынайы ЖІӨ деңгейінің индексі}$$

АПДИ мағынасы

Жыл сайын БҰҰ Даму Бағдарламасы “Адам дамуы жайлы баяндама” шығарады. Баяндама бұл мәселені ғаламдық масштабта алады.

АПДИ өсуін бәсеңдететін негізгі себептер:

- Нашар білім;
- Өлімнің жоғарғы деңгейі;
- Экономика мен материалды мәдениеттің төмен болуы;
- ЖҚТБ эпидемиясы мен оған қатысты салдар.

Әлем елдері бойынша АПДИ:

2008 жылдың қараша айынан бастап Норвегия елі АПДИ бойынша 1-орында

Алайда, Норвегия мына көрсеткіштерден бірінші орында емес:

- ▣ Өмір ұзақтығыны (1 — Жапония — 82,3 жас)
- ▣ Білім деңгейі (1 — Аустралия — 0,993 индекс)
- ▣ Материалдық әл ауқат (1 — Люксембург — 60228\$)

«Адамның дамуы туралы баяндама 2015»

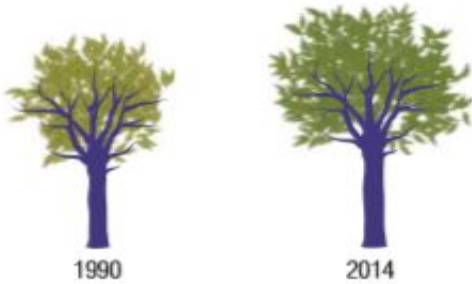
Индексы человеческого развития

Рейтинг по ИЧР	Индекс человеческого развития	ИЧР, скорректированный с учетом неравенства			Индекс гендерного развития		Индекс гендерного неравенства		Индекс многомерной бедности ^а		
	Значение	Значение	Общие потери (%)	Разница с рейтингом по ИЧР ^б	Значение	Группа ^в	Значение	Рейтинг	Спецификация ОДЧ ^а	Год и исследование ^а	
									Значение	2005–2014	
	2014	2014	2014	2014	2014	2014	2014	2014	Значение	2005–2014	
СТРАНЫ С ОЧЕНЬ ВЫСОКИМ УРОВНЕМ ЧЕЛОВЕЧЕСКОГО РАЗВИТИЯ											
1	Норвегия	0,944	0,893	5,4	0	0,996	1	0,067	9	..	..
2	Австралия	0,935	0,858	8,2	-2	0,976	1	0,110	19	..	..
3	Швейцария	0,930	0,861	7,4	0	0,950	2	0,028	2	..	..
4	Дания	0,923	0,856	7,3	-1	0,977	1	0,048	4	..	..
5	Нидерланды	0,922	0,861	6,6	3	0,947	3	0,062	7	..	..
6	Германия	0,916	0,853	6,9	0	0,963	2	0,041	3	..	..
6	Ирландия	0,916	0,836	8,6	-3	0,973	2	0,113	21	..	..
8	Соединенные Штаты Америки	0,915	0,760	17,0	-20	0,995	1	0,280	55	..	..
9	Канада	0,913	0,832	8,8	-2	0,982	1	0,129	25	..	..
9	Новая Зеландия	0,913	..	..	..	0,961	2	0,157	32	..	..
11	Сингапур	0,912	..	..	..	0,985	1	0,088	13	..	..
12	Гонконг (Китай, САР)	0,910	..	..	..	0,958	2	..	..	..	..
13	Лихтенштейн	0,908	..	..	..	..	..	..	..	..	..
14	Швеция	0,907	0,846	6,7	3	0,999	1	0,055	6	..	..
14	Соединенное Королевство	0,907	0,829	8,6	-2	0,965	2	0,177	39	..	..
16	Исландия	0,899	0,846	5,9	4	0,975	1	0,087	12	..	..
17	Корея (Республика)	0,898	0,751	16,4	-19	0,930	3	0,125	23	..	..
18	Израиль	0,894	0,775	13,4	-9	0,971	2	0,101	18	..	..
19	Люксембург	0,892	0,822	7,9	0	0,971	2	0,100	17	..	..
20	Япония	0,891	0,780	12,4	-5	0,961	2	0,133	26	..	..
21	Бельгия	0,890	0,820	7,9	1	0,975	1	0,063	8	..	..
22	Франция	0,888	0,811	8,7	0	0,987	1	0,088	13	..	..
23	Австрия	0,885	0,816	7,8	2	0,943	3	0,053	5	..	..
24	Финляндия	0,883	0,834	5,5	10	0,996	1	0,075	11	..	..
25	Словения	0,880	0,829	5,9	8	0,996	1	0,016	1	..	..
26	Испания	0,876	0,775	11,5	0	0,975	1	0,095	16	..	..
27	Италия	0,873	0,773	11,5	-1	0,964	2	0,068	10	..	..

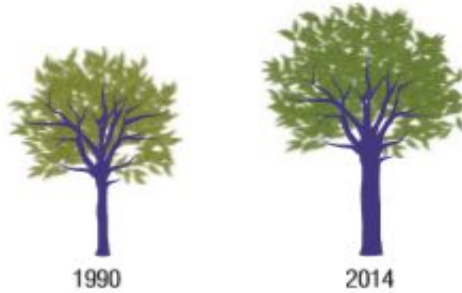
37	Литва	0,839	0,754	10,1	-1	1,930	2	0,125	23	..	..
39	Саудовская Аравия	0,837	..	..	..	0,901	4	0,284	56	..	..
40	Аргентина	0,836	0,711	15,0	-8	0,982	1	0,376	75	0,015 ¹	2005 N
41	Объединенные Арабские Эмираты	0,835	..	..	..	0,954	2	0,232	47	..	..
42	Чили	0,832	0,672	19,3	-13	0,967	2	0,338	65	..	..
43	Португалия	0,830	0,744	10,4	1	0,985	1	0,111	20	..	..
44	Венгрия	0,828	0,769	7,2	10	0,976	1	0,209	42	..	..
45	Бахрейн	0,824	..	..	..	0,940	3	0,265	51	..	..
46	Латвия	0,819	0,730	10,8	0	1,029	2	0,167	36	..	..
47	Хорватия	0,818	0,743	9,1	3	0,987	1	0,149	30	..	..
48	Кувейт	0,816	..	..	..	0,972	2	0,387	79	..	..
49	Черногория	0,802	0,728	9,2	1	0,954	2	0,171	37	0,002	2013 M
СТРАНЫ С ВЫСОКИМ УРОВНЕМ ЧЕЛОВЕЧЕСКОГО РАЗВИТИЯ											
50	Беларусь	0,798	0,741	7,1	4	1,021	1	0,151	31	0,001	2005 M
50	Российская Федерация	0,798	0,714	10,5	1	1,019	1	0,276	54	..	..
52	Оман	0,793	..	..	..	0,909	4	0,275	53	..	..
52	Румыния	0,793	0,711	10,3	2	0,989	1	0,333	64	..	..
52	Уругвай	0,793	0,678	14,5	-4	1,018	1	0,313	61	..	..
55	Багамские Острова	0,790	..	..	..	..	..	0,298	58	..	..
56	Казахстан	0,788	0,694	11,9		1,002	1	0,267	52	0,004	2010/2011 M
57	Барбадос	0,785	..	..	..	1,018	1	0,357	69	0,004 ⁹	2012 M
58	Антигуа и Барбуда	0,783	..	..	..	..	..	..	..	..	..

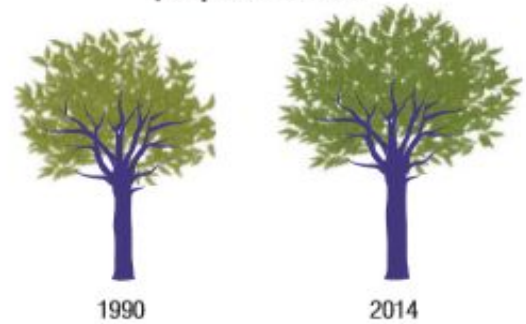
Арабские государства

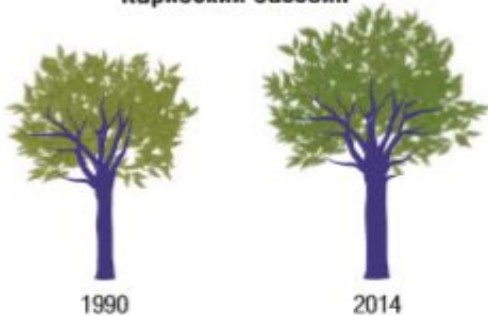
Восточная Азия и Тихоокеанский регион

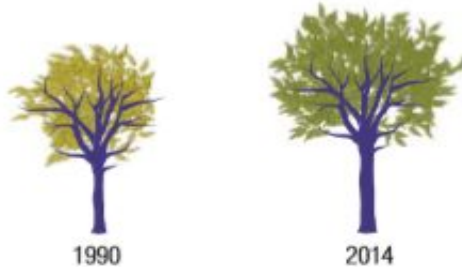
Европа и Центральная Азия

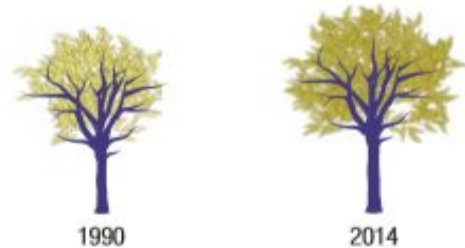
Латинская Америка и Карибский бассейн

Южная Азия

Африка к югу от Сахары

	Индекс человеческого развития	ИЧР, скорректированный с учетом неравенства			Индекс гендерного развития		Индекс гендерного неравенства		Индекс многомерной бедности ^а		
	Значение	Значение	Общие потери (%)	Разница с рейтингом по ИЧР ^б	Значение	Группа ^в	Значение	Рейтинг	Спецификация ОДЧР ^д	Год и исследование ^е	
											2014
Рейтинг по ИЧР	2014	2014	2014	2014	2014	2014	2014	2014	2014	Значение	2005–2014
177 Либерия	0,430	0,280	34,8	2	0,789	5	0,651	146	0,356	2013 D	
178 Гвинея-Бисау	0,420	0,254	39,6	-5	..	..	..	..	0,495	2006 M	
179 Мали	0,419	0,270	35,7	1	0,776	5	0,677	150	0,456	2012/2013 D	
180 Мозамбик	0,416	0,273	34,3	3	0,881	5	0,591	135	0,390	2011 D	
181 Сьерра-Леоне	0,413	0,241	41,7	-4	0,814	5	0,650	145	0,411	2013 D	
182 Гвинея	0,411	0,261	36,5	0	0,778	5	..	..	0,425	2012 D/M	
183 Буркина-Фасо	0,402	0,261	35,0	2	0,881	5	0,631	144	0,508	2010 D	
184 Бурунди	0,400	0,269	32,6	5	0,911	4	0,492	109	0,442	2010 D	
185 Чад	0,392	0,236	39,9	-1	0,768	5	0,706	153	0,545	2010 M	
186 Эритрея	0,391	..	..	..	..	..	..	..	..	..	
187 Центральноафриканская Республика	0,350	0,198	43,5	-1	0,773	5	0,655	147	0,424	2010 M	
188 Нигер	0,348	0,246	29,2	3	0,729	5	0,713	154	0,584	2012 D	
ДРУГИЕ СТРАНЫ И ТЕРРИТОРИИ											
Корейская Народно-Демократическая Республика	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	
Маршалловы Острова	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	
Монако	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	
Науру	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	
Сан-Марино	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	
Сомали	..	..	..	..	..	..	..	..	0,500	2006 M	
Тувалу	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	
Группы стран по Индексу человеческого развития											
Страны с очень высоким уровнем человеческого развития	0,896	0,788	12,1	—	0,978	—	0,199	—	—	—	
Страны с высоким уровнем человеческого развития	0,744	0,600	19,4	—	0,954	—	0,310	—	—	—	

Нигер экономикасы

Жан басына шаққандағы жылдық табыс мөлшері **900 АҚШ доллар** шамасында.

Халықтың **90%**-ы ауыл шаруашылығында жұмыс істейді.

Жұмыссыздар халықтың **20,9%**-ын құрайды.

Жерінің **12%**-ы егістік және көп жылдық дақылдар егуге жарамды.

ЖІӨ жан басына шаққанда 1048 долл. (181-орын).

Демография

- Тұрғындар саны — 15,9 млн (шілде 2010).
- Жылдық өсім — 3,7 % (2010);
- Туу көрсеткіші — 1000 ға 51,1 (фертильділік — бір әйелге 7,7 бала, әлемдегі ең жоғарғы көрсеткіш);
- Өлім көрсеткіші — 1000ға 14,5;
- Орташа өмір ұзақтығы — еркетерде 52 жас, әйелдерде 54;
- Орташа жас — 15 жас, тұрғындардың 68 пайызы 25тен кіші];
- Сәбилік өлім — 1000ға 115 (әлемде 3-орын);
- ЖҚТБ-ға шалдығуы — 0,8 % (2007);
- Тұрғындардың білім деңгейі — 28 % (43 % еркектерде, 15 % әйелдерде, оценка 2005 года);
- Қалада тұратындар — 16 % (в 2008)

